

Na Kekedee Fua Wane Jiu Ki Hibru

Tani wane ne kera nao lau wane famamana ki, kera malimae ana wane famamana ki. Nia 'urinai kera ka to to'ona si lea, ma kera ka karangi lukasi faburi na fasia famamanae kera ki ana sa Christ. Kera doria ka oli ana falafala Jiu ki. Wane ne ka kedea na kekedee ne fuada ma ka saea fua kera ka inau ana dau ngasilae ana fitoe kera ki. Nia saea fuada ka 'uri, sa Jesus Christ go ne fatai madakwa ana God fua kulu. Sa Jesus na ne uu ngasi kada nia nonifi 'asiana, ma nia na ne Wele God toto firi. Sa Jesus nia tasa ka liufia lau profet 'i nao ki. Nia ka liufia lau 'ainsel ki, ma ka liufia lau sa Moses laugo. 'Urinai, na wane famamana ki kera kai uu ngasi laona fitoe kera, ma nao kera si oli faburi 'uria falafala Jiu ki.

Ma God saea ka suina ne sa Jesus ne na 'inita fataabu ne nia toto firi, ma ka tasa liufia lau fataabu 'i nao ki. Ma na raeo nia ana fataabu, sa Jesus nia saitamana famaaurilana wane ki, fua ne kera ka aluge dangalu fasia ta'alaie fainia maea. Na afafue 'i nao ki fatainia go nununa ru sa Jesus sasia. Na wane ne kedea buko ne, nia ka saea fuana wane famamana ki fua kera ka uu ngasi firi ana fitolada, dia wane fanaonao be 'i nao ki. Sui boroi kada wane ki ka famalagaigaida, nia saea kera ka uu ngasi ana fitoe kera ki.

Na ru talingai ki laona buko ne:

Sa Jesus tasa ka liufia na 'ainsel ki *1:1-2:18*

Sa Jesus tasa ka liufia sa Moses ma sa Josua
3:1-4:13
 Sa Jesus na 'inita fataabu mamana *4:14-7:28*
 Fata alangaie sa Jesus nia baita 'asiana *8:1-9:22*
 Afafue sa Jesus nia baita 'asiana *9:23-10:18*
 Wane famamana ki kera kai uu ngasi ana fitoe
10:19-30
 Wane 'i nao mai ki ne fito lea ana God *11:1-40*
 Leka sulia maurilana sa Jesus *12:1-13:19*
 Fatae 'isi ki *13:20-25*

God fata fua kulu ana Wele nia

¹ 'Ua na mai 'i nao, God fata fuana kobora kia ki ana kada 'oro ma ana ru 'e'ete ki ana profet ki.
² Boroi ma ana maedangi 'isi ne ki, nia fata na fua kulu ana na Wele nia. Ma ana Wele nia ne, God ka saungainia ru ki tafau, ma nia laugo ne God ka fili nia fua ka too ana ru ki tafau. ³ Na Wele God nia ka fatainia madakwalaie God 'initoa, ma keroa bobola go. Ma sulia laugo na nikilalae ana fatalana Wele God ne, nia dau fangasia ru ki tafau fuana nao si sui. Ma 'i buri'ana nia lafua na abulo ta'alaie kia ki, nia ka fi oli 'uria 'i langi, ma ka to ana kula ni 'initoa ana bali 'o'olo ana God ne nia 'initoa ka tasa.

Na Wele God nia 'initoa ka tasa

⁴ God fa'initoa na Wele nia ka tasa liufi na 'ainse ki, dia laugo na sataeru ne nia kwatea fuana Wele nia 'initoa ka liufia na sataeru ne nia kwatea fuada na 'ainse ki. ⁵ Sulia God be fata 'uri fuana Wele nia,
 "'Oe na Wele nau, ma 'i ta'ena nau na ne Maa 'oe."☆

Boroi ma 'ua na mai God nao si fata go 'urinai fuana ta 'ainsel.

Ma tau 'ua na mai, God ka fata laugo 'uri sulia na Wele nia,

“Nau kai Maa nia, ma nia kai Wele nau.”✧

Boroi ma God nao si fata go 'urinai sulia ta 'ainsel.

⁶ Ma ana kada ne karangi fuana God ka kwatea mai na Wele 'initoa nia 'uria na molagali, nia ka fata 'uri,

“Na 'ainsel nau ki tafau kera ka fosia.”✧

⁷ Boroi ma sulia 'ainsel ki, God ka fata 'uri,

“Na 'ainsel nau ki ne kera rao fuaku, nau ku kwate ma kera ka dia na sasaule ki ma na ere ki.”✧

⁸ Ma sulia na Wele nia, God ka fata 'uri,

“Oe ne God, ma na 'Initoe 'oe nia kai toto firi.

Ma 'oe gwaungai fafida na wane 'oe ki ana 'o'oloe.

⁹ 'Oe eele fainia ru ne 'o'olo ki, ma 'oe sisikona ana ru ta'a ki.

Ma sulia ru nai, nau God 'oe, nau ku fili 'oe, ma nau ku kwatea laugo na eelelae baita fuamu ana fabaitalae liufia ne nau ku kwatea fuana wane kwaimani 'oe ki.”✧

¹⁰ Ma God ka fata laugo 'uri fuana Wele nia,

“Aofia 'ae, ana safalilana mai, 'oe saungainia na ano ana 'abamu talamu, ma 'oe saungainia na mamanga.

¹¹ Ma sui boroi 'ana ru nai ki kai sui, 'oe mauri toto firi.

Kera kai ta'a dia ta maku 'ua.

¹² Ma 'oe lumida dia ta wane be lumia ta maku 'ua.

✧ **1:5** 2 Samuel 7:14 ✧ **1:6** Diutronomi 32:43 ✧ **1:7** Psalm 104:4 ✧ **1:9** Psalm 45:6-7

'Oe rokisida dia ta maku.
Boroi ma 'oe ne, nao 'oe si rokisi, ma na
maurilamu nao si sui."☆

¹³ Aia, ma God ka fata 'uri lau fuana Wele nia,
"'Oe gouru 'i bali 'o'olo aku, ma 'oe gwaungai fai
nau, makwalia kada nau kai alua malimae
'oe ki farana gwaungaie 'oe.'"☆

Boroi ma God nao si fata go 'urinai fuana ta
'ainsel.

¹⁴ Aia, na te ne na 'ainsel ki? 'Ainsel ki kera
ne anoeru ne kera rao fuana God. God odua na
'ainsel ki fuana kwai'adomie ana wane ne nia
famaurida ki.

2

*Na famanatalae sa Jesus nia 'initoa ka liufia
taki sa Moses*

¹ Ma sulia nia 'urinai ne, kulu ka dau ngasi ana
famanatalae mamana ki ne kulu rongoa tafau na
sulia Wele God, fasi kulu ka leka garo fasia. ² Na
taki ne 'ainsel ki kera kwatea fuana sa Moses,
nia ne ru mamana ki tafau go. Ma wane be kera
nao si rosulia, God ka kwatea na kwaekwae ne
'o'olo fuada. ³ Nia ka 'urinai laugo, nao kulu si
tafi fasia kwaekwae nia dia kulu nao si leka
sulia na famanatalae sulia na taale lea ne God
famauri kia ana. Na 'Aofia sa Jesus talana nia
eta farongo ana na taale ne God famaui kia ana.
Ma na wane ki ne kera rongoa nia, kera saea fua
kulu, ma kera ka fatainia na famanatalae nai
nia mamana. ⁴ Ma God laugo ne fatainia na
famanatalae nai nia mamana. Sulia nia kwatea
na nikilalae fuada fua kera ka fulia na fanadae ki

☆ **1:12** Psalm 102:25-27 ☆ **1:13** Psalm 110:1

ma na ru ni kwelelae 'e'ete ki. Ma nia ka kwatea laugo na nikilalae ki fuada fasia na Anoeru Abu dia nia doria.

Sa Jesus talai kia fuana 'initoe 'i langi

⁵ Kulu saitamana ne God nao si filia 'ainsel ki fua kera kai gwaungai fafia na molagali falu ne kai dao mai. Kulu fata sulia na molagali falu nena laona kekedee ne. ⁶ Sulia ta bali ana Kekedee Abu be fata 'uri,

“God 'ae, na wane ru 'uta ne 'oe manata baita 'asiana ana?

Sulia kera wane ki go 'ana.

Ma ka 'Uta ne 'oe susulida?

⁷ 'Oe kwate kera ka tu'u 'i farana 'ainsel ki ana kada tu'u.

Ma 'oe fa'inito kera, ma 'oe fabaita kera, ⁸ ma 'oe alu kera ka gwaungai na fafia ru ki tafau.”✧

Aia, na kekedee nai ka saea God alua wane ka gwaungai fafia ru ki tafau. Nia ka fatainia ne wane ki kai gwaungai fafia na ru ki tafau ne God nia saungainida. Boro ma, ana na kada ne, nao kulu si ada to'ona 'ua ne wane ki gwaungai fafia na ru ki tafau. ⁹ Ma ka 'urinai boro ma 'ana, kulu saitamana sa Jesus na ne nia gwaungai. God alu nia ka wane ma ka to 'i farana 'ainsel ki ana kada tu'u go, fua ne nia ka mae fuana famaurilana wane ki tafau, sulia na kwaiofeie God. Ma ana kada nai, God ka fa'initoa nia ma ka fabaita nia, sulia na maelana. ¹⁰ God saungainia ru ki tafau, ma nia ka dau laugo fafia ru ki tafau. Ma nia ka odua sa Jesus ka nonifi ma ka mae. Ma sulia nonifie sa Jesus, God ka alu sa Jesus na wane

kali'afu ne famaui kia. God sasia na ru nai fua nia kwatea na wane 'oro ki ka alu wele nia ki, ma kera ka 'inito laugo dia nia. Na raoe God nia 'o'olo tafau.

¹¹ Sa Jesus ka fafalu wane ki fasia ta'alaie kera ki. Ma kera fainia sa Jesus kera ka too ana te Maa. Nia ne ka kwate sa Jesus si 'eke fuana saelada ana wanefuta nia ki. ¹² Ma sa Jesus ka fata 'uri fuana God,

“Nau kai farongo ana fuana wanefuta nau ki ana na ru 'oe saunganida ki, ma nau kai tango 'oe laona okue kera.”✧

¹³ Nia ka fata laugo 'uri,

“Nau kai fito ana God.”✧

Ma nia ka fata laugo 'uri,

“Nau ku to 'i seki, faida na wele ne God kwateda fuaku ki.”✧

¹⁴ Ma sulia kulu na wele nai ki, ma kulu wane ne kulu too ana noni, sa Jesus ka 'afisia laugo na noni ma ka wane laugo dia kulu. Nia sasi 'urinai fua , ana na maelana, nia ogea na nikilalana sa Saetan ne too ana nikilalae ana maea. ¹⁵ Ma 'urinai sa Jesus ka lugea na wane ne sa Saetan gwaungai fafida ki sulia na maue kera ana maea.

¹⁶ Kulu saitamana, nao lau na 'ainsel ki ne sa Jesus 'afida 'urinai. Sulia ne Kekedee Abu be saea na ka 'uri,

“Nia 'adomia na kwalafa sa Abraham ki.”✧

¹⁷ Sulia ru nai, nia ka alu nia dia kulu na wanefuta nia ki, fua nia ka alua 'inita fataabu kulu ne kwaimanatai fua kulu, ma ka 'idufa kwai'adomi akulu 'i naona God. Ma nia ka afafu

✧ **2:12** Psalm 22:22 ✧ **2:13** Aesaea 8:17 ✧ **2:13** Aesaea 8:18

✧ **2:16** Aesaea 41:8, 9

ani nia tala'ana, fua God ka manatalugea abulo ta'alaie kia ki. ¹⁸ Ma ana kada ne, nia ka bobola fua 'adomilana wane ne sa Saetan ilito'oda ki. Sa Jesus saitamana sasilana ru nai, sulia sa Saetan ilito'ona laugo ma nia ka nonifi dia laugo na wane ki tafau.

3

Sa Jesus ne talingai ka liufia sa Moses

¹ Wanefuta abu nau ki 'ae, God fili kia kulu kai leka 'i langi. Aia, mulu kai manata basi sulia sa Jesus, ne kulu saea ana na 'inita fataabu kia, ma na wane ne God odua. ² God ne filia sa Jesus ka rao fuana ma sa Jesus ka rosulia kwaidorie God ki tafau, dia laugo sa Moses ne rosulia na kwaidorie God, kada nia kwai'adomi ana wane God ki. ³ Nia bobola fuana wane ki ka tangoa sa Jesus ka liufia sa Moses, ka dia laugo na wane ne nia saungainia lume, kera tangoa nia liufia na lume be nia saungainia. ⁴ Kulu saitamana dia kulu ada to'ona na lume, 'urinai tama ta wane ne saungainia. Ma God ne saungainia ru ki tafau.

⁵ Sa Moses, nia na wane rao God ma nia ka rosulia God kada nia 'adomia wane God ki. Ma nia ka fata sulia na ru ne God kai fata ana kada ne kai dao mai. ⁶ Boro ma sa Christ ne, nia Wele God, ma nia 'idufa kwai'adomi akulu laona raoe nia fuana gwaungaie fafia wane God ki. Ma kulu na ne wane God ki, dia kulu dau ngasi ana famamanae ma na kwaimakwalie ana fitoe 'uria na ru lea ne God kai kwatea fua kulu ki.

Na mamaloe fuana wane God ki

⁷ Nia ne, na Anoeru Abu be fata 'uri,

“I ta'ena, dia kamulu rongoa na fatalana God,
 8 kamulu si fangasia na manatamulu dia
 na kobora kamulu ki ana kada kera
 noni'ela ana God, ma kera ka aburongo
 ana God laona lofaa 'eke'eke.”

9 Ma God ka fata 'uri,

“Sui boroi 'ana kera ka ada to'ona na fanadae
 ki ne nau ku sasida sulia fai akwala
 fangali ki, kera ilito'oku kada kera nao si
 famamana ma kera nao si rosuli nau.

10 Sulia nau ku guisasu 'asiana fuada, nau ku
 fata 'uri, 'Kera aburongo aku, ma kera ka
 noni'ela ana rolae sulia na taki nau ki.’

11 Aia, na manataku 'e guisasu, ma nau ku fata
 alangai 'uri, 'Nia 'afitai kera ka ru laona
 fere ne nau ku sasi akau ana fua kera kai
 mamalo 'ana.’”☆

12 Iu, wanefuta nau ki 'ae, mulu kai ada
 suli kamulu talamulu, fasi ta wane amulu ne
 manatana nia ta'a, ma nia si famamana, ma ka
 noni'ela na ana God ne mauri. 13 Boroi ma mulu
 ka 'adomi kamulu tafau fua mulu ka nikila. Mulu
 sasia ru ne ana maedangi ki tafau ne kulu sae
 ana 'i “ta'ena,” fua kamulu nao si leka sulia sukee
 sa saetan. 14 Kulu fito'ona sa Christ ana kada kulu
 eta famamana. Ma dia kulu ka dau ngasi ana
 famamanae kia ana sa Jesus Christ leleka ka dao
 ana kada 'isi, tama God kai kwatea ru ki tafau
 fua kulu ne nia eta fata alangai ana.

15 Sulia na Kekedee Abu be fata 'uri,

“I ta'ena, dia kamulu rongoa na fatalana God,
 kamulu si fangasia na manatamulu dia na
 kobora kamulu ki ana kada kera noni'ela
 ana God.”☆

16 Ma sa tifaída ne kera rongoa tafau na fatalana God, ma kera ka noni'ela ana? Kera na wane Jiu ki be sa Moses talaida fasia fere 'i Ijip. 17 Ma sa tifaída ne God nia guisasu fuada sulia fai akwala fangali ki? Kera na wane ne kera mae laona lofaa 'eke'eke sulia na abulo ta'alaie kera ki 'i senai. 18 Ma sa tifaída ne God fata alangai suli kera, ka 'uri, "Nia 'afitai kera ka ru laona fere ne nau ku sasi akau na ana fua kera kai mamalo ana?" God fata sulia na wane ne kera noni'ela ana ki. 19 Ma kulu saitamana nao kera si bobola fua rulae laona fere ana mamaloe nai, sulia kera si famamana God.

4

1 Ma sui boroi 'ana na wane nai nao si bobola fuana rulae laona fere nai 'uria mamalolae, na fata alangaie God nia to 'ua. Ma kulu ne, God sae kulu fua ne kulu kai ru fuana mamaloe fainia. Nia ne, kulu kai ada lea suli kulu, fasi ta te wane akulu ka talafia rulae 'i senai. 2 Sulia kulu rongoa tafau na ana Farongoe Lea sulia na fere ana mamaloe, dia na kobora kia ki 'i nao mai. Sui boroi 'ana kera ka rongoa tafau na farongoe nai, nia nao si 'afida go, sulia kada kera rongoa, kera si famamana go ana. 3 Ma taifili kulu, ne kulu famamana tafau na, kulu kai ru 'i senai fuana mamalolae fainia God. Sulia nia be fata 'uri, "Nau ku guisasu , ma nau ku fata alangai 'uri, 'Nia 'afitai kera ka ru laona fere ne nau ku sasi akau ana fuada fuana mamalolae ana.' "☆

God fata 'urinai, boroi 'ana nia ka fasuia na rae nia ma na kula ni mamalolae nai, ana kada

nia saungainia na molagali. ⁴ Sulia na Kekedee Abu nia be fata sulia na fiuna maedangi ka 'uri, "Ana fiuna maedangi, God mamalo na fasia raoe nia ki." ⁵ Ma na Kekedee Abu ka fata lau sulia ka 'uri, "Nia 'afitai kera ka ru laona fere ne nau ku sasi akau ana fua kera kai mamalo ana." ⁶ Na wane be kera eta rongoa na farongoe lea, nao kera si ru mai fua kera kai mamalo, sulia nao kera si famamana. Nia ne, kulu ka saitamana, tani wane 'e'ete ne God kai alamatainida fuana mamaloe. ⁷ Sulia God alua na kada 'e'ete fuana rulae 'i laona mamaloe. Ma God ka saea kada nai na ne "'i ta'ena." Sulia tau na mai buri'ana kada ne wane be 'i nao ki si famamana, sa Deved ka kedea na fatalana God laona Kekedee Abu ne nau ku saea ka sui na nia 'uri,

"'I ta'ena, dia kamulu rongoa na fatalana God, nao kamulu si fangasia na manatalamulu." ☆

⁸ Sa Josua be nao si kwatea na mamaloe fuana wane Israel ki, nia ne ka bobola fuana God ka fata lau ana sa Deved sulia na mamaloe ana ta kada 'e'ete 'i buri. ⁹ Nia ne, kulu saitamana na mamaloe fuana wane God ki, nia to 'ua, ma nia ta mamaloe dia be God nia mamalo ana fiuna dangi. ¹⁰ Sulia sa ti boroi 'ana ne mamalo fainia God, nia mamalo tafau ana raoe nia ki, dia laugo God ne mamalo kada nia fasuia raoe nia ana saungailana molagali. ¹¹ Nia ne, kulu kai sasi ngangata fua kulu kai ru ana kula ni mamaloe ne God sasi akau ana, fasi ta wane akulu nao si bobola rulae, dia na wane 'i nao ki ne kera si famamana, ma nao kera si ru laona mamaloe.

¹² Aia, na fatalana God nia too ana maurie ma nia rao nikila laona maurilakulu. Ma na fatalana God ka dia ta naife baita be 'ala ro bali, sulia nia labu ka ru 'i laona manatalakulu fainia 'i laona maurilaka, sulia nia fatainia fua kulu ru ne lea ma ru ne ta'a 'i laona manatalakulu fainia kwaidorie kulu. ¹³ Ma nao ta wane si safungainia go ta ru fasia God, sulia God nia ada to'ona na ru ki tafau. Ma nia kai kwate ma kulu ka farongo ana na ru ki tafau ne kulu sasida.

Sa Jesus na ne na 'inita fataabu

¹⁴ Sulia kulu too ana 'inita fataabu baita ne nia leka 'i langi, ma ka fata tala kulu 'i maana God, kulu kai dau ngasi ana famamanae ne kulu fata sulia. Nia na ne sa Jesus, na Wele God. ¹⁵ Ma na 'inita fataabu kia, nia saitamana tafau na ana na ngwatautae kia ki, ma nia kwai'adomi akulu sulia na ilitoe ne dao to'okulu nia dao laugo to'ona, dia sa Saetan ne nia ilito'o kulu. Ma boroi 'ana sa Saetan ka ilito'ona sa Jesus, sa Jesus nao si fulia ta ru ta'a. ¹⁶ Nia ne, nao kulu si mau 'uria leka mai siana God ne kwaimani akulu. Sulia nia kai kwaimanatai fua kulu ma ka kwai'adomi akulu, ana kada kulu dao to'ona na 'afitaie ki.

5

¹ Ma dia God ka filia ta wane fasia wane ki fuana raoe ana 'inita fataabu, na wane nai na ne fua daolae 'i naona God, ma nia ka fata talana wane ki. Ma na raoe nia laugo, nia ka kwatea na kwatelaie ki fainia afafuelae ki fuana God fua God ka manataluge na ana abulolae ta'a na wane ki. ² Ma na 'inita fataabu nia na wane go 'ana, ma nia ka sasia laugo ru ne garo ki ana tani kada.

'Urinai nia ka saitamana ka mabetau fuada wane ne kera ulafusi ru ma kera ka garo. ³ Ma sulia na garoe nia ki talana, nia ka kwatea afafuelae ki, fua God ka manataluge ana na abulo ta'alaie nia fainia abulo ta'alaie na wane ki. ⁴ Ma nao ta wane si fili nia talana fua ka sasia na raoe baita ana na 'inita fataabu, sulia God talana ne nia bobola fililana, dia be nia filia sa Eron na mai 'ua.

⁵ Nia ka 'urinai laugo, sa Jesus Christ nao nia si fili nia talana fuana 'inita fataabu, fua nia ka too ana raoe baita nai. Boroj ma God lalau ne filia sa Jesus Christ, sulia God be fata 'uri fuana,

“Oe ne Wele nau, ma 'i ta'ena nau ne Maa 'oe.”✠

⁶ Ma God be fata lau laona ta Kekedee Abu ka 'uri,

“Oe kai fataabu toto firi, dia sa Melkisadek.”✠

⁷ Aia, ma ana kada sa Jesus to 'ua laona molagali ne, nia ka foa nikila, ma ka angi ma kafo ka 'asi 'i maana fuana God ne nia saitamana famaurilana fasia na mae. Ma sa Jesus nia ka fatu'ua nia talana, ma ka fuusi baita ana God, ma God ka rongoa na folae nia ki. ⁸ Sui boroj 'ana nia na Wele God, nia liu 'i laona ru 'afitai ki, ma ru ne ki famanata nia 'uria rolae sulia God. ⁹ Ma na nonifie nai kwate ma sa Jesus 'inita fataabu kali'afu, ma nia ka famauria wane ki tafau ne kera rosuli nia, fua kera ka ngalia na maurie firi. ¹⁰ Ma God ka saea sa Jesus Christ na 'inita fataabu, dia be sa Melkisadek na fataabu.*

Na fata fabasue fuana dau ngasi ana na famamanae

✠ 5:5 Psalm 2:7 ✠ 5:6 Psalm 110:4 * 5:10 Sa Melkisadek: Ada to'ona Jenesis 14:17-24

¹¹ Ma kalu doria kai fata 'ua ana ru 'oro ki fua mulu. Boroi ma nia 'afitai fuana famanatalamulu ana, sulia kamulu si bobola fuana malingailana 'ali'ali. ¹² Kamulu famamana sa Jesus ka tau na mai. Ma fulina kamulu na ne na wane famanata ki ana kada ne. Boroi ma nia 'afitai 'asiana, sulia nao kamulu si saitamana 'ua ana famanatalae eteta ki be leka mai fasia fatalana God. Nia bobola fua ta wane kai famanata kamulu lau ana ru nai ki. Nia dia kamulu bobo 'ua 'uria susu, sulia ne nao kamulu si bobola 'ua fuana 'anilana fanga ngasi ki. ¹³ Ana kada ne wane nia tu'u 'ua, na fanga nia 'ania ne na susu go, ma nia nao si saitamana 'ua na famanatalae sulia ru 'o'olo ki. ¹⁴ Ma ana kada ne wane ka baita na, nia ka fi saitamana 'anilana fanga ngasi ki, ma nia ka famanata nia talana fua ada saitamanalana te ki ne 'o'olo ma na te ki ne ka ta'a.

6

¹ Ma nia bobola fua kulu ka saitamana na famanatalae ngwaluda 'urinai ki, ma kulu ka saitamana laugo falafala Christ ki ne kwatea fitoe kia ki ka ngasi. 'Uta ne kulu ka oli, kulu ka famanata lau amulu ana eta famanatalae be sa Jesus ki? Kulu saitamana na ne kulu kai kari abulo fasia ta'alaе, ru ne saitamana saungi kulu fua mae. Kulu saitamana na ne kulu kai famamana God. ² Ma kulu ka saitamana na ana falafala ana siuabulae, ma falafala ana alu 'abalae wane ki fafona gwauka. Ma kulu ka saitamana na ne na wane mae ki kera kai tatae fasi mae. Ma kulu ka saitamana laugo ne God kai ketoa wane ta'a ki, ma kera kai

nonifi firi. ³ Ma dia God alamatai kulu, kia kai saitamana famanatalae ki ne bobola fuana wane ne famamanae kera ki ngasi.

⁴ Wane ne kera famamana ki, dia kera luka faburi ana na famamanae kera ki, 'afitai 'asiana fuada kera ka kari abulo lau fua kera ka famamana. 'I nao mai, ana kada kera famamana 'ua, kera to 'i laona madakwalae God, ma kera ka ngalia na kwatelaie nia, ma kera ka ngalia na Anoeru Abu ka to faida. ⁵ Ma kera ka saitamana laugo ru lea ki sulia na fatalana God. Ma kera ka saitamana laugo nikilalae nia ne nia kai gwaungai ana ru ki tafau. ⁶ Ma sui boroi 'ana ru nai ki ka fuli fuada, kera abulo fasia na famamanae kera ana God. Ma nia 'afitai fuana 'afilada ma kera ka kari abulo lau, sulia nia dia kera foto'ia lau na Wele God ana 'airarafolo, ma kera ka sasia wane ki ka ada ta'a ani nia.

⁷ Aia, na wane ki kera dia na oole ne ute toea ana kada 'oro ki. Dia ta 'ai lea ne ta wane fasia ma ka bulao 'i senai, God kai falea na oole nai. ⁸ Ma dia ne 'ai 'e'ete ki naoma laue kwasi ki ga ana ne bulao, na oole nai to 'o'oni ga 'ana, ma God kai kwatea kwaekwae fuana oole nai, ma ka sungia.

⁹ Aia, kwaimani ki 'ae, sui boroi 'ana na fatae kalu fua mulu ka 'urinai, kalu saitamana ga amalu ana na famamanae kamulu ki nia nikila ma nao si sui, sulia kamulu too na ana ru lea ki sulia na maurie falu ne God nia kwatea na fua mulu. ¹⁰ God nia inau ana 'o'oloe. Nia nao si manata buro ana na raoe lea ne kamulu sasida ki, ma nia nao si manata buro ana kwaimani kamulu ne kamulu fatainia, ana kada kamulu 'adomia na wane nia ki 'i nao mai, ma ana kada

ne laugo. ¹¹ Ma na manatalamalu na ne mulu tafau go mulu ka kwaimani fuana wane ki, leleka ka dao ana maedangi 'isi, fua ne mulu ka ngalia ru ki tafau ne mulu kwaimakwali ana 'i langi. ¹² Ma nao kalu si doria ne mulu ka to noni'ela. Boroī ma, mulu ka dia lalau na wane ne kera famamana God ma kera ka mabetau, ma 'urinai kera kai ngalia ru ne God nia fata alangai ana ki.

Na fata alangaie God

¹³ Aia, mulu ka manata basi sulia sa Abraham. Ana kada God nia fata alangai fuana, nia fangasia na fata alangaie nia ana satana talana, sulia nao na ta wane lau ne baita ka liufia God fuana fangasilana fatae nai. ¹⁴ Ma God ka fata 'uri, "Nia mamana 'asiana, nau kai falea 'oe, ma nau kai kwate na kwalafa 'oe kera ka 'oro.'"☆

¹⁵ Ma sa Abraham nia mabetau, ma nia ka ngalia na ru ne God nia fata alangai ana ki. ¹⁶ Ma dia ta wane boroī 'ana ne fata alangai, nia ka fangasia ana satana ta wane ne 'initoa ka liufia. Ma 'urinai wane ki tafau, kera ka famamana fata alangaie ne nia fangasia 'urinai. ¹⁷ Aia, ma kada God nia fata alangai ana fuana sa Abraham, nia doria na wane ne kera kai ngalia na ru nai ki, kera kai saitamana lea ana ne nia kai faali'afua eta fatalae nia fuada. Ma nia ne kwate nia ka fangasia na alangailae nai. ¹⁸ Na ro ru ki na ne to ma nia nao si tatala na. Na etana ru ne, na fata alangaie God. Ma na ruana ru ne na fangasilana alangailae nia ana satana. Ma sulia na ro ru nai ki, kulu saitamana God nao si susuke.

☆ **6:14** Jenesis 22:16, 17

Kulu tafi sui na siana God ne nia ada suli kia. Ma na fangasilana alangailae nia ana satana God ka radu kulu fua ne kulu ka uu ngasi ana na kwaimakwalie makwalia ru lea ki ne God fata alangainia. ¹⁹ Aia, na fitoe kia ana God nia fangasia maurilaka, dia ta gwalui fau be nia fangasia ta baru baita fua ne nao nia si leka 'e'ete. Ma kulu ka fito'ona sa Jesus ne nia ru mai laona "kula abu 'asiana" laona Beu Abu God 'i langi. ²⁰ Sa Jesus ne na 'inita fataabu ne toto firi dia sa Melkisadek. Ma nia ka ru 'i nao akulu laona kula abu 'asiana fuana 'adomi lakulu.

7

Sa Melkisadek nia na fataabu talingai ka liufia lau na fataabu sa Lifae

¹ Ma sa Melkisadek nia na kingi fafia fere 'i Salem, ma nia ne fataabu God ne 'initoa ka tasa. Ana te kada, sa Abraham firu fainia fai kingi ki, ma nia ka liufida. Ma kada sa Abraham ka oli 'uria fere nia, nia ka dao to'ona sa Melkisadek sulia taale, ma sa Melkisadek ka falea sa Abraham. ² Ma sa Abraham ka kwatea tangafulu ana ru ki ne nia lauda ana firue.

Ma na fadalana satana sa Melkisadek ne, "Na kingi ana 'o'oloe." Ma nia ne kingi fafia na fere 'i Salem, ne fadalana "Na kingi ana aroaroe." ³ Ma nao kulu si saitamana go ana sa ti ne maa nia, ma ni ti ne gaa nia, ma na kwalafa nia. Ma kulu si saitamana go ana ta fatae sulia na futalana naoma na maelana. 'Urinai ne sa Melkisadek nia dia go na Wele God, sulia na raoe nia ana fataabu nao si sui.

⁴ Aia, mulu ka manata basi sulia na 'initolana sa Melkisadek, sulia na koko kia sa Abraham kwatea na tangafulu ana ru ne nia lauda ki fasi malimae nia ki. ⁵ Aia, ma na kwalafa sa Lifae ki ne kera rao ana fataabu, na taki ki saea kera ka ngalia na tangafulu ana toorue ki fasia wanefuta kera na Jiu ki, sui boroi 'ana kera tae laugo mai fasia kwalafa sa Abraham. ⁶ Ma sa Melkisadek nao si sakatafa mai fasia kwalafa sa Lifae. Boroi ma nia ngalia go 'ana tangafulu ana ru ki ne sa Abraham ngalida mai, ma nia ka falea sa Abraham. Sa Melkisadek sasi 'urinai, sui boroi 'ana sa Abraham ne God ka fata alangai fuana. ⁷ Ma kulu saitamana, na wane ne kwatea falealae fuana ta wane, nia 'initoa ka liufia na wane ne ngalia falealae.

⁸ Ma na fataabu ki ne kera leka mai fasia kwalafa sa Lifae, kera ngalia na tangafuluna ru ki tafau, sui boroi 'ana kera kai mae ga 'ada. Boroi ma sa Melkisadek ne, nia ngalia na tangafuluna ru sa Abraham ki, ma kulu saitamana na Kecedee Abu be saea sa Melkisadek nia mauri 'ua. ⁹ Na kwalafa sa Lifae ki, kera saitamana kera ka ngalia tangafuluna ru ki ana kada ne. Ma kulu bobola kulu ka saea ana kada sa Abraham kwatea na tangafulu ana ru nia ki fuana sa Melkisadek, sa Lifae laugo kwatea tangafuluna ru ki fuana sa Melkisadek, ¹⁰ sulia sa Lifae futa na 'i buri ana kwalafa sa Abraham ne kwate tangafuluna ru ki fuana sa Melkisadek.

¹¹ Aia, kulu saitamana kada God nia kwatea taki ki fuada fui wane Israel, nia ka filia fataabu ki ne kera leka mai fasia sa Lifae fua ne kera ka 'initoa fafia taki nai ki. Ma dia nia ngwaluda

fuana fataabu nai ki kera ka kwate ma wane ki ka 'o'olo ana raoe kera ki, God nao si kwatea go mai ta fataabu lau ne dia sa Melkisadek. Ma na fataabu falu nai nia nao si usulia sa Eron ne leka mai fasia kwalafa sa Lifae. ¹² Sulia ana kada kera talana na fataabu ki, nia bobola laugo kera ka talana na taki sa Moses ki ne kera dau fafia. ¹³ Ma na 'Aofia sa Jesus ne kera kekede sulia, nia nao si mango mai fasia sa Lifae, ma ka nao na ta wane lau ana kwalafa sa Jesus ne fataabu. ¹⁴ Sulia kulu saitamana sa Jesus futa mai fasia kwalafa sa Jiuda. Ma sa Moses nao si famanata ana fua ne ta wane ga ana kwalafa nai ki ne kera ka fataabu.

Sa Jesus ne na fataabu laugo dia sa Melkisadek

¹⁵ Aia, ma kulu saitamana ru nai ki madakwa 'asiana, sulia te fataabu 'e'ete sakatafa lau mai ne dia sa Melkisadek. ¹⁶ Ma na fataabu falu nai nao lau ta fataabu sulia nia futa ana kwalafa fataabu ki. Nia na fataabu lalau sulia na nikilalae ana maurie firi nia. ¹⁷ Sulia na Kekedee Abu be saea, "Oe na fataabu ne 'oe to firi na 'amu dia sa Melkisadek."✧

¹⁸ Kulu saitamana tafau na taki sulia fataabu ki, God talana tafau, sulia na taki nai nao si 'adomi kia, ma nia ka dalafa ga 'ana. ¹⁹ Sulia na taki nai, nia 'afitai 'asiana nia ka fa'o'olosia go ta ru. Ma ana kada ne, God ka kwatea tafau na fua kulu na taale lea lau fua ne kulu ka leka mai siana.

²⁰ Na taale falu nai lea ka tasa, sulia God fata alangai ana kada nia alua sa Jesus ka fataabu. Ana kada nia alua na kwalafa sa Lifae kera ka fataabu, nao nia si fata alangai 'urinai. ²¹ Boroi

✧ 7:17 Psalm 110:4

ma sa Jesus ne, God alua fataabu nia ana fata alangaie fuana, sulia na Kekedee Abu be saea, "God fata alangaie, ma nia nao si talana na manatana.

"Oe kai fataabu firi." "☆

²² Ma sulia na fata alangai God 'urinai, kulu saitamana na alangaie ne sa Jesus gwaungai fafia, nia lea liufia na alangaie 'ua ana na taki.

²³ Aia, te ru lau ne kwate ma kulu ka saitamana na alangaie falu nai lea ka tasa. Sulia 'i nao mai, na fataabu ki ne safali mai fasia kwalafa sa Lifae kera 'oro, sulia kada ta wane ada ka mae, nia ngwaluda ga 'ana fuana talalana ana ta wane lau.

²⁴ Boro ma sa Jesus ne toto firi, ma na raoe nia ana fataabu ka toto firi. ²⁵ Sulia nia 'urinai, ana kada ki tafau nia ngwaluda ga 'ana fuana sa Jesus ka famauria na wane ki ne leka mai siana God. Sulia sa Jesus mauri firi, fua nia 'afida 'i maana God.

²⁶ Aia, sulia na ru nai ki, sa Jesus ne na 'inita fataabu ne kulu bobo 'uria, sulia nia abu 'asiana, ma ka 'o'olo tafau, ma ka nao ta ta'alaie ana. God ka ngali nia fasia na wane ta'a ki, ma ka alu nia ka to 'i langi. ²⁷ Nia nao si dia na 'inita fataabu be 'i nao ki. Sulia na 'inita fataabu be ki 'i nao, kera saitamana kera ka abulo ta'a, sulia kera wane ki ga 'ada. Nia ne sasia ma kera ka kwatea afafue ki sulia dangi ki fua ngalilana abulo ta'alaie kera ki, suifatai kera ka kwatea afafue ki fua lafulana abulo ta'alaie wane 'e'ete ki. Ma sa Jesus ne, nao nia si sasi go 'urinai, sulia nia si too ana ta ta'alaie. Sa Jesus kwatea na maurilana fua te afafue nia ana te kada go, ma nia nao si afafu lau. ²⁸ Na taki

☆ **7:21** Psalm 110:4

fasia sa Moses, nia filia na wane ne nao si 'o'olo tafau fua ne kera ka fataabu. Boroi ma tau na mai 'i buri'ana na taki nai ki, God ka fata alangai ma ka filia na Wele nia. Ma God kwate ma sa Jesus na 'inita fataabu kali'afu ma ka toto firi.

8

Sa Jesus ne 'inita fataabu kia

¹ Aia, na fadalana ru ne kalu fata sulia fua mulu ki nia 'uri: Kulu too ana te 'inita fataabu ne nia lea ka tasa, ma nia gouru ana kula 'initoa ka tasa 'i langi, sulia nia to ana bali 'o'olo ana God.

² Nia sasia na raoe 'inita fataabu 'i laona kula abu 'asiana laona 'O'obe Abu mamana 'i langi ne na 'Aofia saungainia , ma nao lau ne wane ki saungainia.

³ God ka filia 'inita fataabu ki tafau fua ne kera ka kwatea afafue ki fuana. 'Urainai ne nia bobola fuana 'inita fataabu kulu sa Christ too laugo ana te ru fua afafue. ⁴ Dia sa Christ to na laona fere 'i ano, nia si rao ana fataabu, sulia kulu too na ana fataabu 'oro ki ne kera kwatea na ru ne na taki sa Moses ki saea. ⁵ Ma na kula abu ne kera rao 'i laona dia go 'ana na kula abu 'i langi, boroi ma nia nao si dia 'asiana ru mamana ne nia 'i langi. Sulia kada sa Moses nia karangi saungainia na 'O'obe Abu God,* God ka saea fuana ka 'uri, "Oe kai saungai 'o'olo sulia ru ne nau ku fatainia fuamu 'i gwauna uo."✧

⁶ Ma na raoe sa Jesus ana fataabu nia lea ka liufia na fataabu ne 'i ano ki. Sulia nia ne kwatea na alangaie falu God ka fuli mamana ne liufia

* **8:5** 'O'obe Abu God: Ada to'ona ana Diksonari ✧ **8:5** Eksodas 25:40

alangaie 'ua. Na alangaie falu nai, nia talingai sulia ru ne kera 'i laona fata alangaie baita ne kera liufia ru laona alangaie 'ua.

⁷ Dia na alangaie 'ua nia rao lea ga 'ana, tama nao lau ta alangaie falu 'i buri'ana. ⁸ Boro ma God ada to'ona ne wane nia ki kera sasi garo, ma nia ka fata 'uri,

“Nau na 'Aofia, ma ana kada ne nia 'ua mai, nau kai alua ta alangaie falu fuana famaurilana wane Israel ma wane Jiuda ki.

⁹ Ma na alangaie falu nai, nao si dia go na alangaie 'ua ne nau ku kwatea fuana kobora kera ki, ana kada nau ku talai kera mai fasia fere Ijip.

Kera si ro go sulia alangaie nai.

Ma sulia ru nai, nau ku abulo fasida.

¹⁰ Na alangaie falu ne nau kai sasia fuana famaurilana wane Israel ne nia 'uri:

Nau kai alua na taki nau ki laona manataka, ma nau kai kedealaona maurilada.

Ma nau kai God kera, ma kera kai wane nau ki.

¹¹ Ma nao kera si doria lau ta wane ne kai famanata kera suli nau.

Sulia ana maedangi nai, wane ki tafau, na wane 'initoa ki ma na wane tu'u ki, kera kai saitomaku.

¹² Ma nau kai manatalugea abulo ta'ala kera ki, ma nau manata buro ana na garoe kera ki.”[☆]

¹³ Aia, sulia God fata sulia na alangaie falu nai, nia fatainia na alangaie 'i nao nia 'ua na. Ma kulu ka saitamana dia ta ru ne nia 'ua na, nia kai muu ta'a, ma nia ka naoana.

[☆] **8:12** Jeremaea 31:31-34

9

Na folae 'i ano ma 'i langi

¹ Aia, laona alangaie 'ua, God ka kwatea taki ki fuana folae, ma nia ka famanata laugo sulia na 'O'obe Abu ne 'i ano. ² Kera saungainia na 'O'obe Abu nai ana 'aba maku, ma nia too ana ro mae lume ki. Na etana mae lume kera saea ana "kula abu." Ma kera ka alua gwatanga ru fuana kwesu 'i senai, fainia tatafe, ma na beret 'uria kwatelana fuana God ka tio 'i fafona. ³ Ma kera ka daurangainia laugo na 'aba maku 'i safitana na ro mae lume nai ki. Aia, ma na ruana mae lume kera saea ana "kula abu 'asiana." ⁴ Ma laona mae lume nai, kera alua na fulifue ne kera saungainia ana gol. Ma fulifue nai kera sungia na 'ai moko lea fafona. Senai laugo kera alua te fa kisi baita ne kera daua fafia ana gol. Na fa kisi nai kera saea na Kisi ana Alangaie God. Ma 'i laona fa kisi baita nai te titiu kera saungainia ana gol, ma 'i laona kera ka alua na fanga ne kera saea ana "mana." Ma 'i laona fa kisi baita nai laugo, kera ka alua na fa kubau sa Eron ne masubu, ma na ro reba fau ki ne God kedeana alangaie ana. ⁵ Aia, ma na fa kisi baita nai kera alua ro nunui 'ainsel ki 'i fafona. Ma na 'ainsel nai ki kera too ana kukuba ru ki ne fatainia God to 'i senai. Na kukuba ru nai ki 'ifi 'i fafona na kula ne God lafua na ta'alaie na wane ki. Boro ma nao nau si famanata daranini lea go sulia na ru nai ki ana kada ne.

⁶ Ma ana kada kera sasi akau ana ru 'urinai ki tafau, fataabu ki kera ka ru laona etana mae lume ana maedangi ki tafau fua sasilana raoe kera ki. ⁷ Aia, na ruana mae lume ne kera saea

ana “kula abu 'asiana,” te wane go ne ka ru ma nia na 'inita fataabu, ma nia ka ru 'i senai ana te kada go laona te fangali. Ma kada nia ru 'i laona, nia ka ngalia na 'abu fuana afafue ana fua lafutailana ta'alaie nia ki, ma na ta'alaie wane ki laugo ne kera sasida kada kera ulafusia 'ua ne nia garo. ⁸ Ana ru ne, na Anoeru Abu fatainia fuada ne nia 'afitai 'asiana fua kera ka ru laona “kula ne abu 'asiana,” ana kada na 'O'obe Abu to 'ua. ⁹ Ma ru nai ka famanata kulu ana te ru ana kada ne. Nia famanata kulu ana na kwatelana na kwatee ki fainia afafue ki nao si fafalu manatana wane ki. ¹⁰ Sulia taki nai ki fata go sulia fanga, ma kulae, ma na tabo nonilae. Ma taki nai ki leka go sulia bali ana noni, ma nia ka talingai go 'ana leleka ka dao ana kada God ka talana ana ta ru falu.

¹¹ Ma ana kada ne sa Jesus Christ ka dao na mai fuana sasilana na raoe na 'inita fataabu ana taale falu ne lea ka liufia taale 'ua. Na 'O'obe Abu ne nia ka rao 'i laona nia 'i langi, nia lea ka tasa ma ka 'inito liufia na 'O'obe Abu 'i ano. Nao ta wane si saungainia na 'O'obe Abu nai, ma na 'O'obe Abu nai nao si to laona molagali ne. ¹² Ma sa Jesus Christ ka ru ana te kada go 'i laona “kula abu 'asiana” ne to mai 'i langi, ma nao nia si ru lau. Ma ana kada nia ka ru, nia si ngalia mai na 'abuna nanigot ki fainia buluka fuana afafue. Boro ma nia ru lalau fua ne nia ka kwatea na 'abuna talana fuana afafue, ma 'urinai nia ka sasia ka ngwaluda fua kulu fuana tolai ana maurie firi.

¹³ Sulia na ru ne taki ki famanata ana, dia ta wane boro 'ana nao si falu 'i maana God, na fataabu ka fafalu nia ana dilalana ana 'abuna

nanigot, ma buluka, ma na fulona kale buluka. ¹⁴ Aia, ma dia nia ngwaluda ga 'ana fuana ta wane ka fafalu ga 'ana ana 'abuna buluka fainia nanigot ki, 'urinai nia ka tasa 'asiana mone dia nia falu ana 'abuna sa Jesus Christ. Ma ana na kwai'adomilana Anoeru Abu toto firi, sa Jesus Christ ka afafu ana nonina talana fuana God, ma nia nao si too go ana ta garoe. Ma sulia na 'abuna, nia fafalua maurilaka kali'afu fasia sasilana lau ru ne ka talai kulu 'uria mae. Sui kulu fi bobola fuana raoe fua God ne mauri mamana.

Na 'abu fatainia ne God alafafia na fata alangaie nia

¹⁵ Ma sulia nia 'urinai, sa Jesus Christ na ne wane gwaungai na fafia alangaie falu, fua ne na wane ne God saeda, kera kai ngalia na maurie firi ne God fata alangai ana. Nia ngwaluda ga 'ana fuana God ka sasi 'urinai, sulia na maelana sa Jesus Christ. Ma sulia na maelana sa Jesus Christ, God ka lafua na ta'alaie wane ne kera sasida ana kada na alangaie 'ua nia gwaungai fafida.

¹⁶ Aia, mulu ka manata basi sulia na wane ne to ma ka kedea te 'aba beba ne fatainia dia nia kai mae, sa ti ne kai ngalia na toorue nia ki. Ana kada na wane be kedea 'aba beba nai nia mae, nia talingai fuana ta wane lau ka fatai mamana ana ne nia mae, suifatai na wane ne nia ka fata sulia 'i laona 'aba beba nai ka fi ngalia na toorue nai ki. ¹⁷ Ma dia wane be kedea 'aba beba nai ka mauri 'ua, na ru be nia kedea ki nia 'afitai ka fuli. Ma dia nia ka mae, na ru ne nia kedea ki ka fi fuli.

¹⁸ Nia ne na alangaie eteta be God dao mamana

kada kera dila ana 'abu. ¹⁹ 'Urinai, sa Moses ka famanata ana wane 'i nao ki sulia ru ki tafau ne taki totongai kera ka sasida, sui nia ka ngalia 'abu fasia buluka ki fainia nanigot ki, ma ka dolalia ana kafo. Sui nia ka lolomainia na ifuna sipsip ne kera fameoa ma na rarana 'ai ne kera saea ana "hisop." Ma nia ka namulia na buko ne kera kedea ana taki nai ki, ma ka namulia laugo ana wane ki. ²⁰ Ma sa Moses ka fata 'uri, "Na 'abu nai, nia fangasia alangailae ne God saea fua kamulu ka rosulia." ²¹ Nia ka 'urinai laugo sa Moses ka dila na 'O'obe Abu ne kera saungainia ana 'aba maku, ma ka namulia laugo ru ki tafau 'i laona fuana fosilana God. ²² Ma ka 'urinai laugo, taki ki ka saea ne nia to fuana tabolana na ru 'oro ki ana 'abu. Ma 'urinai laugo, dia nao kera si saungia ta ru mauri ma 'abuna ka igwa, nia 'afitai God ka manataluge ana na ta'alae ta wane.

Afafue sa Jesus Christ ne lafua ta'alae ki

²³ Ma na ru fuana fosilana God 'i ano ki, kera dia ga 'ana nununa ru mamana ki mai 'i langi. Ru nena ki ka falu dia ne fataabu nia fafaluda ana 'abu. Sui boroi 'ana, ru mamana ki 'i langi kai falu ga 'ada dia ta te afafue ne 'e lea ka liufia afafue ki tafau. ²⁴ Sulia ana kada sa Jesus Christ kwatea na afafue nia fuana God, nia si ru mai laona 'O'obe Abu 'i ano ne wane ki kera saungainia ka dia ga 'ana na nununa 'O'obe Abu mamana 'i langi. Nia leka 'i langi, ma 'i senai nia ka to fainia God fuana 'afilaka.

²⁵ Ma sulia fangali ki tafau, na 'inita fataabu wane Jiu ki, nia ka ru laona "kula abu 'asiana" ana Beu Abu God ne 'i ano, ana te kada laona

te fangali 'uria kwatelana afafu ana 'abuna ru mauri 'a'ala ki. Boro ma sa Jesus Christ nia nao si ru ana kada 'oro ki fuana kwatelana na afafue ani nia talana. ²⁶ Sulia dia nia 'urinai, safali mai ana safalilana saungailana na molagali, nia ka nonifi ana kada 'oro ki. Boro ma ana kada 'isi ne ki, nia ka leka mai ana te kada go fua ne nia ka lafua ta'alaie ki ana na kwatelana afafu ana nonina talana. Ma nao nia si sasi na 'urinai lau.

²⁷ Aia, ma na wane laona molagali ne ki, kera mae ana te fa kada go, suifatai God kai ketoda.

²⁸ Ma 'urinai laugo, sa Jesus Christ nia mae ana te kada go fuana afafue fua lafutailana ta'alaie wane 'oro ki. Ma nia kai oli lau mai 'i ano, nao lau fuana lafutailana ta'alaie wane ki, boro ma nia kai oli lau mai fuana famaaurilana wane ne kera kwaimakwali ana ki.

10

¹ Na taki ne sa Moses kwatea ki, na nununa ga 'ana ru mamana ne lea ka tasa ne sa Jesus sasida fua kulu ki. Na taki ki saea kera 'idufa kwatea afafue ki ana fangali ki tafau. Ma kulu ka saitamana taki nai ki, kera 'afitai go ka fa'o'olosia wane ne kera fosia God ki. ² Dia na afafue nai kwate ma sa tifaida ne kera foa ma kera ka falu na, nao kera si bobola fuana kwatelana lau ta afafue, sulia kera saitamana God kai manatalugea na ta'alaie kera ki tafau, ma nao kera si kwaimanatai lau. ³ Boro ma sulia fangali ki tafau, afafue kera ki famanata oli ada ana ta'alaie kera ki. ⁴ Sulia nia 'afitai go fuana 'abuna buluka ki fainia nanigot ki ka lafua na ta'alaie kia ki.

⁵ Nia ne ana kada sa Jesus Christ karangi ka leka na mai laona molagali, nia fata fuana God ka 'uri,

“Nao lau afafu ana ru mauri 'a'ala ki ne 'oe doria, boroī ma 'oe kwatea na noni fuaku.

⁶ Nao 'oe si eele go fainia afafu ana na ru mauri 'a'ala ki ne kera sungia ma na 'abuna ru 'a'ala ki fuana lafutailana ta'alae ki.

⁷ Sui, nau ku saea, 'God 'ae, nau ku dao na fua ne nau ku sasi sulia te ki ne 'oe doria, dia kera kekede na sulia nau 'i laona Kekedee Abu.' ”☆

⁸ Aia, sa Jesus ka saea ne God nao si doria go na kwatee ki ma na afafue ne kera sungia ma na 'abuna ru mauri 'a'ala ki fuana lafutailana ta'alae ki. Ma nao nia si eele sulia na ru nai ki. Ma nia ka fata 'urinai, sui boroī 'ana na taki sa Moses ki kera fata sulia afafue nai ki. ⁹ Ma nia ka fata lau 'uri fuana God, “Nau ku dao na fua ne nau ku sasi sulia te ki ne 'oe doria.” Ma sulia na fatae nai, kulu saitamana God ka lafua na afafu ana na taki, ma ka talana na ana na afafu ana sa Jesus Christ. ¹⁰ Ma sulia sa Jesus Christ nia sasi sulia na kwaidorilae God, ma God ka lafua na ta'alae kia ki, ma ka fafalu kulu na. Nia 'urinai, sulia afafue sa Jesus Christ ana nonina talana ana te kada go, ma ka nao lau ta afafu ana nonina ana ruana kada.

¹¹ Ma na fataabu Jiu ki kera 'idufa ru 'i laona Beu Abu sulia dangi ki, ma kera ka sasia na raoe kera ana afafu ana kada 'oro ki. Boroī ma na afafue nai ki, nao kera si bobola fuana lafutailana na ta'alae wane ki. ¹² Boroī ma sa Jesus Christ ne, nia kwatea afafue nia ana te kada

go fuana lafutailana na ta'alaе ki. Ma nia si doria kai kwatea lau ta afafu ana ta kada 'e'ete. Ma ana kada nia ka kwatea na afafue nia ka sui, nia ka gouru 'i bali 'o'olo ana God, sulia na raoe nia fuana afafue sui na. ¹³ Ma sa Jesus Christ kai to ga 'ana 'i senai, ma nia ka kwaimakwali ana kada ne God kai firu ka liufia na malimae nia ki. ¹⁴ Aia, sulia te afafue nai, nia ka lafua na ta'alaе kia ki, ma nia kwate ma kulu ka 'o'olo toto firi.

¹⁵ Ma na Anoeru Abu nia fata lau sulia na ru nai ki ka 'uri,

¹⁶ “Nau na 'Aofia, ma laona maedangi ne kai dao mai, nau kai alua ta alangaie falu fuada fuana famaurilada 'uri:

Nau kai alua taki nau ki 'i laona manatada, ma nau kai kedea laona maurilada.”☆

¹⁷ Ma na Anoeru Abu ka fata lau 'uri,

“Na garoe kera ki ma na abulo ta'alaе kera ki, nau kai manatalugea na, ma nao nau si manata lau to'ona.”☆

¹⁸ Aia, kada God ka manatalugea na ta'alaе, nao si bobola fua kwatelana lau ta afafue fua lafutailana ta'alaе ki.

Kulu kai dau ngasi ana fitoe kulu ana God

¹⁹ Wanefuta nau ki, sulia na maelana sa Jesus, kulu saitamana kulu kai leka nonira'a fuana rulae laona “kula abu 'asiana.” ²⁰ Sulia sa Jesus nia saungainia na taale falu fua kulu fuana lekalae mai siana God, fua ne kulu kai mauri firi fainia. Nia sasi 'urinai ania na afafu ana nonina.

²¹ Kulu too na ana te 'inita fataabu lea 'asiana ne gwaungai fafia wane God ki. ²² Ma sulia ru nai ki, kulu kai dao siana God fainia folae

ne mamana, ma na famamanae ne ngasi, ma na manatalae ne falu, sulia kulu saitamana God fafalu kia na sulia sa Jesus. Ma kulu kai siuabua laugo fuana fatailana God ne fafalu kulu na. ²³ Kulu saea fuana wane ki ne kulu manata kwaimakwali ana God. Ma kulu ka dau ngasi ana fitoe 'uria na ru be God nia fata alangai ana fua kulu ki, sulia kulu saitamana nia kai famamana na fatalana. ²⁴ Ma kulu ka manata sulia na kwaidorilae kia kwailiu, fua ne kulu ka kwai'adomi akulu kwailiu, ma kulu ka fatainia na kwaimanie fua kulu kwailiu ana ru lea ne kulu sasida ki. ²⁵ Aia, ma nao kulu si to fasia na okue fainia fosilana God, dia tani wane ne kera sasia. Boroī ma kulu kai oku fua ne kulu ka radu kulu kwailiu, sulia kulu saitamana na maedangi ana olilana mai na 'Aofia sa Jesus nia karangi na.

²⁶ Dia kulu saitamana sui na famanatalae mamana ki, ma dia kulu inau go 'akulu ana sasilana ru ta'a ki, tama nao ta afafue si bobola go fainia lafutailana garoe kia ki. ²⁷ Ma dia ta wane sasi 'urinai, nia ka mau sulia nia makwalia na kwaekwae baita ma na ere 'ako'ako ne God kai fafunuia sa tifaida ne kera tatae suali nia. ²⁸ Ma ana kada be sui, sa ti ne ka aburongo ga 'ana ana taki sa Moses ki, ma dia ta ro wane naoma ta olu wane ka fata famamana ne wane nai garo, nao kera si manataia, kera ka saungia go. ²⁹ Ma dia ka 'urinai fuana taki sa Moses ki, na kwaekwae ne baita ka tasa fuana sa ti ne noni'ela ana na Wele God 'i ta'ena. Sulia na abulolana na wane 'urinai nia fatainia ne nia kwaisae na maelana sa Jesus Christ nao si 'initoa go, ma nia kwaisae na alangaie falu ne bobola ka fafalu nia, nao si 'initoa laugo. Aia, na wane

'urinai nia fata falia na Anoeru Abu ne kwaiiofe'i ani nia. ³⁰ Kulu saitamana God be fata 'uri, "Nau kai duumae, nau na ne nau kwatea kwaekwae fuana wane ki, sulia na abulo ta'ala'e kera ki." Ma na Kekedee Abu ka fata lau 'uri, "Na 'Aofia kai ketoa na wane nia ki." ³¹ Dia God mauri nia dau fafia ta wane fuana ketolana, na wane nai kai mau 'asiana.

³² Ma mulu ka manata to'ona kada 'afitai 'oro be kamulu ru 'i laona ki, kada kamulu eta too ana madakwala'e sa Christ. Sui boroi 'ana kamulu nonifi, mulu uu ngasi. ³³ Kera fanonifi kamulu, ma kera ka fata fali kamulu 'i maana wane 'oro ki. Ma ana tani kada, kamulu ka nonimabe fuana 'adolae fainia wane kwaimani kamulu ki ne tani wane kera fanonifi kera 'urinai. ³⁴ Aia, ma ana kada kera alu wane famamana ki laona beu ni kanie, mulu ka manataida, ma mulu ka 'afida. Ma mulu ka eele ga 'amulu ana kada wane ki kera laua na toorue kamulu ki tafau, sulia mulu saitamana mulu ka too lau ana toorue lea ka tasa ki ne nia toto firi 'i langi. ³⁵ Sulia 'urinai, nao mulu si mau. Dia mulu ka famamana ngangata ana God, mulu kai ngalia na kwaiarae nia fua mulu ne lea ka tasa. ³⁶ Mulu ka too ana mabetaue, fua ne mulu ka sasi sulia kwaidorilae God, ma mulu kai ngalia na ru ne nia fata alangainia fua mulu ki. ³⁷ Sulia na Kekedee Abu be fata 'uri,

"Karangi nia kai leka mai, ma nia nao si tau na.

³⁸ Ma wane 'o'olo nau ki, kera kai famamana ma kera kai mauri.

Boroi ma dia sa ti boroi ana ne oli faburi sulia kera mau, nao nau si eele go faida."✧

✧ **10:38** Habakuk 2:3-4

³⁹ Boroï ma kulu nao si dia na wane ne kera ngalia kwaekwaeë sulia kera 'ada ne oli faburi 'urinai. Kulu famamana God, ma nia ka famaui kia.

11

Kulu fito'ona God kai fulia fata alangaie nia

¹ Dia kulu fito'ona God, kulu saitamana kulu kai ngalia ru lea ki ne kulu kwaimakwali ana fasia nia, sui boroï 'ana kulu nao si ada to'oda 'ua.

² Aia, ma wane 'ua ki 'i nao mai, God alafafida sulia na fitoe kera ani nia.

³ Sulia fitoe kulu ki, kulu saitamana God nia saungainia na ru ki tafau ana fata totongaie nia. Ru ki tafau ne kulu ada to'ona, kera safali mai fasia ru ne nao kulu si ada to'oda ki.

⁴ Sa Abel be fito'ona God, ma nia ka kwatea na afafue nia fuana God ne lea ka liufia na afafue ne sa Kein kwatea. Ma sulia na fitoe sa Abel, God ka saea nia 'o'olo, sulia God alafafia kwatee nia ki. Sulia sa Abel fito'ona God, na ru ne nia sasida ka famanata kia 'ua, sui boroï 'ana nia ka mae na.

⁵ Ma sa Enok ka fito'ona God, ma nao nia si mae, sulia God ngalia 'uria 'i langi, ma nao ta wane 'i ano si ada to'ona lau sa Enok. Ma na Kekedee Abu ka saea God eele 'asiana sulia sa Enok, ma God fi ngalia 'uria 'i langi. ⁶ Dia ta wane nao si fito'ona God, nao 'asiana God ka eele fafia. Sulia sa ti ne leka mai siana God, nia ka famamana ne God nia to na ma ka falea na wane ne kera leka mai siana ki.

⁷ Ma sa Noa fito'ona God, ma nia ka rosulia na fatae totongaie God ki fuana sulia na igwa ne kai dao mai. Nia ka famamana, sui boroï 'ana

nia si ada to'ona 'ua na igwa nai. Nia ka rosulia God, ma ka saungainia te baru baita. Ma kada ne kafo baita ka fungu mai, nia fainia wane nia ki kera ka mauri. Ma kada nia sasi 'urinai, nia ka fatainia ne wane 'e'ete ki kera ta'a ma kera ka bobola fuana ngalilana na kwaekwae God. Ma God ka saea sa Noa nia 'o'olo sulia na fitoe nia.

⁸ Ma sa Abraham fito'ona God, ma nia ka rosulia na fatalana. God talaia nia ka leka fasia mae fere nia 'uria ta lofaa 'e'ete lau ana kula ne God fata alangai ana fua ne ka kwatea fuana. Nia ne sa Abraham ka fasia fere nia, sui boroi 'ana nao nia si saitamana 'ua ana 'i fai ne nia leka 'uria. ⁹ Ma kada nia ka dao ana lofaa ne God fata alangai ana, nia ka to dia na wane kwaita laona lofaa nai, ma nia ka to ga 'ana laona 'o'obe. Nia ka 'urinai laugo ana wele nia sa Aesak, ma koko nia sa Jakob. Keroa saitamana laugo ana na fata alangaie ne God saea fua sa Abraham nia to laugo fuadaro. ¹⁰ Sa Abraham to 'urinai, sulia nia kwaimakwali ana fere lea ne God saungainia 'i langi ne toto firi ma nao si sui.

¹¹ Ma sulia na fitoe, sa Abraham bobola fainia nia ka too ana wele, sui boroi 'ana nia ka ngwaro, ma na 'afe nia ni Sera ka 'aba'ato laugo. Ma keroa ka too ana wele, sulia keroa fito'ona God kai famamana na fata alangaie nia. ¹² Boroi 'ana sa Abraham ka ngwaro ma leleka karangi ka mae, keroa too ana kwalafa 'oro 'asiana ki. Kera 'oro ka dia bubulu ki laona mamanga, ma na one sulia asi ne nao si bobola fua idumilana.

¹³ Aia, na wane nai ki kera fito'ona God, ma kera ka eta mae suifatai kera ka fi ngalia ru ki tafau ne God nia fata alangai ana fuada. Ma kera

ka manata sulia na ru ne God nia fata alangai ana ki, ma kera ka saitamana kera kai ngalia ana kada 'e'ete. Ma kera ka saea laugo na fere ne kera too ana, nao lau na fere kera, sulia na fere mamana kera ne nia mai 'i langi. ¹⁴ Aia, ma na wane ne kera fata 'urinai ki, kera fatainia ne kera kwaimakwali ana na fere mamana kera. ¹⁵ Ma sa Abraham ma na wane nai ki laugo nao si manata na 'uria na fere kera be kera leka fasia. Si dia nia 'urinai, nia bobola ga 'ana fuada 'uria olilae 'i senai. ¹⁶ Boro ma, kera ka nani 'uria na fere lea liufia na fere be kera fasia. Kera ka nani 'uria na fere kera 'i langi. Sulia na ru nai, God ka eele ana kada kera saea nia ana God kera, sulia nia sasi akau fuada na fere ni tolai 'i langi.

¹⁷⁻¹⁸ Kulu saitamana God nia fata alangai fuana sa Abraham, sulia na wele nia sa Aesak ne na kwalafa nia kai 'oro 'asiana. Ma ana kada God ka ilito'ona na fitoe sa Abraham, nia ka saea fuana ka saungia sa Aesak fuana afafue. Ma na fitoe sa Abraham ka nikila fafona na fata alangaie God fuana, ma nia ka sasi akau fuana saungilana wele mutai nia sa Aesak dia ta afafue. ¹⁹ Sa Abraham sasi 'urinai sulia nia kwaisae dia sa Aesak ka mae, God saitamana ka tae nia fasia mae. Ma ka 'urinai nia dia God taea sa Aesak fasia mae mamana.

²⁰ Sa Aesak laugo, sulia na fitoe nia ana God, nia ka falea na ro wele nia ki sa Jakob fainia sa Iso, ma ka farongo ana te ne kai dao mai fuadaro.

²¹ Ma sa Jakob laugo, sulia na fitoe nia, nia ka falea welewane sa Josef ki ana kada nia makwalia mae. Ma nia ka uu ororo sulia fa kubau nia, ma ka fasia God.

²² Ma sa Josef laugo, sulia na fitoe nia, ana kada nia to na makwalia na maelana, nia fata ka saea fui wane Israel kera kai leka fasia fere 'i Ijip. Ma nia ka oduda laugo ana kada nai, kada kera ka leka, kera kai ngalia laugo na sulina faida.

²³ Aia, na maa sa Moses laugo fainia gaa nia, keroa fito'ona God. Sui boroi 'ana na kingi 'i Ijip ka fata totongai kera kai saungia kale welewane Jiu ki tafau, keroa si mau go. Ma kada sa Moses futa ana, keroa ka safungainia sulia olu madame ki, fua ne kera si saungia, sulia na wele nai adalae to'ona 'e lea 'asiana.

²⁴ Ma sa Moses ka fito'ona God laugo. Ma kada nia baita mai, nia noni'ela ana ne kera saea nia ana na wele keni sari na kingi ne sangonia.

²⁵ Boroi ma nia filia ga 'ana fua ka to fainia wane God ki, sulia nia nao si doria fua nia ka to lea ana falafala ana ta'alaе fua kada tu'u go. ²⁶ Ma nia ka manata ne nia lea fuana nonifie sulia na fitoe nia ana na Christ ne God kai kwatea mai. Ma nao nia si manata sulia na toorue baita ne nia ngalia 'i Ijip. Sulia nia makwalia na ru lea ki ne God kai kwatea fuana ana kada nia 'ua mai.

²⁷ Ma sulia na fitoe sa Moses, nia ka leka fasia 'i Ijip. Ma nao nia si mau go ana guisasue na kingi 'i Ijip. Nia dia sa Moses ada to'ona God ne nao ta wane si saitamana adalae to'ona. 'Urinai, sa Moses nia ka leka. ²⁸ Ma sulia na fitoe sa Moses, nia ka saea fuana fui wane Israel kera leka sulia na Fafanga ana Daofa Liue, ma kera ka usua na mae ana lume kera ki ana 'abuna kale sipsip, fua ne na 'ainsel ne God kwatea mai nao si saungia na fanaonao welewane kera ki, ma ka daofa liu fasia na lume kera ki.

²⁹ Ma sulia na fitoe fui wane Israel, nia kwate ma kera ka bobola too fololae ana Asi Meo. Sulia God daroia na kafo ne kera ka leka dia kera fali fafona ano lalanga. Ma ana kada ne wane 'i Ijip ki kera lalida kau, kera ka ku kera ka mae tafau, sulia God sasia na asi baita ne ka fungu lau mai fafida.

³⁰ Aia, fui wane Israel fito'ona God. Ma ana kada kera dao ana fere 'i Jeriko, kera ka liu kalia na fa labu nai sulia fiu maedangi ki, sui God ka ogea na fa labu nai 'i ano. ³¹ Ma te keni sesele ne to laona fere ne 'i Jeriko, na satana ni Rahab, nia na keni famamana God. Sulia ana kada ro wane ne sa Josua odu keroa mai, keroa leka agwa mai fuana adalae to'ona nikilalae ana fere nai, ni Rahab ka 'adomi keroa. Sui, nao kera si saungia ni Rahab, ana kada ne fui wane Israel kera sau tafau ana wane ne kera aburongo ana God.

³² Ma nau sui basi 'urinai ana na fatae ne, sulia nao nau si too na ana ta kada fuana fata lau sulia na fitoe na wane dia sa Gideon, sa Barak, sa Samson, sa Jefta, sa Deved, sa Samuel, ma na profet ki. ³³ Sulia kera fito'ona God, ma tani wane ada kera firu ka liufia wane 'oro ana firue laona fere baita ki. Ma tani wane ada kera sasia ru 'o'olo ki, ma kera ka ngalia na te ki ne God nia fata alangai ana. Ma tani ai ada ana kada kera to karangia na lion ki, ma nao ta lion si 'aleda go. ³⁴ Ma tani wane ada lau, kera fito'ona God, ma na ere 'ako'ako baita si sarufida go. Ma tani ai ada lau, na malimae kera ki nao si bobola fuana saungilada. Tani wane ada, sui boroi 'ana kera ka ngwatautau, God fanikilada lau. Sui, kera ka lalia wane ni ome'e 'e'ete ki. ³⁵ Ma tani keni 'i

nao mai, kera fito'ona God, ma na wele kera ki ne mae, kera ka mauri lau.

Aia, ma tani wane lau ne kera fito'ona God mai 'i nao ki, ma na malimae kera namusida na fuana mae. Boro ma nao kera si doria go tafilae fasia nonifie nai, sulia kera saitamana lea ana ne kera kai tatae fasia mae 'uria maurie mamana. ³⁶ Tani ai ada, na malimae kera ki kera fa'ekeda ma kera ka namusida. Ma tani wane ada kera ka kani fafida ana seni ki ma kera ka alu kera laona beu ni kanie. ³⁷ Tani wane ada laugo, kera 'ui fauda leleka kera ka mae. Ma tani wane lau kera furida ana ro lifu rua ki. Ma tani ai ada kera ka saungida ana naife ni sauwane ki, sulia na fitoe kera. Ma tani wane ada, kera ka 'afi ana na 'ungana sipsip fainia nanigot, sulia kera siofa 'asiana. Ma malimae kera ki ka falida ma kera ka famalagaigaida. ³⁸ Ma wane laona molagali ne nao kera si bobola na fua tolai kwailiu fainia wane 'o'olo nai ki. Ma tani wane ada kera fasia lume kera ki, kera ka liu kwailiu ga 'ada dia wane ne nao kera si too ana ta fere. Kera to 'i laona lofaa 'eke'eke ki, ma gwauna uo ki, ma laona faoda ki, ma kilu laona ano ki.

³⁹ Aia, God nia eele 'asiana fasia wane nai ki, sulia fitoe kera, boro ma kera si ngalia ru ki tafau ne God nia fata alangai ana fuada, ⁴⁰ sulia God manata sulia ru lea ki ne to makwali kulu 'ua. Nia doria wane nai ki kera ka to makwalia ne kulu kai 'ado laugo faida, ana kada ne nia kwatea ru lea ki ne nia fata alangainia.

12

God na Maa kia

¹ Aia, ma na wane 'oro ne kera famamana God 'urinai ki, nia dia kera to fai kulu ana kada ne, ma kera ka adaada 'uria te ne kulu sasida. Nia ne kulu kai luka faburi na ana ru ki tafau ne fadole kia, ma na ta'alaе ne dau bibi akulu ki. Sulia kulu dia na wane ne kera lae ana laee baita. Ma kulu kai lae nikila, leleka kulu ka dao ana kula kulu kai fasuia ana. ² Ma kada kulu lae 'urinai, kulu kai alu maakulu ana sa Jesus, sulia nia ne lalina fitoe kia ki ma na wane ne sasia fitoe kulu ki ka kali'afu. Nia nonimabe ka mae ana 'airarafolo. Ma nao nia si manata sulia na 'ekelae ana mae 'urinai, sulia nia saitamana nia kai too ana eelae 'i buri. Ma ana kada ne, nia to na 'i bali 'o'olo ana God, na kula ni 'initoe. ³ Mulu manata kau 'uria sa Jesus, wane ne to ngasi ga 'ana kada wane ne kera to ga 'ada ana falafala ana ta'alaе kera fali nia. 'Uraini, nao manatamulu si dudu fasia fitoe kamulu ki. ⁴ Mulu ka susute fuana fualilana falafala ana ta'alaе. Boroі ma ta wane amulu nao si mae 'ua ana fualilana ta'alaе.

⁵ Ma nao mulu si manata buro ana na fatae ni kwairaduilae be God saea fua mulu na wele nia ki, be 'uri,

“Wele nau 'ae, 'oe fafurongo lea kada na 'Aofia ka famanata 'oe.

Ma kada nia ka balufia 'oe, na manatalamu si dudu.

⁶ Sulia na 'Aofia ka fa'o'olosia na wane ne nia kwaimani fuada ki.

Ma nia ka kwatea kwaekwae fuana wane ne nia alafafida fua kera na wele nia ki.”[☆]

⁷ Mulu uu ngasi ana kada 'afitaie ki fuli fua mulu. Ma mulu ka alamatainia God ka fa'o'olosi

☆ 12:6 Job 5:17; Proverbs 3:11, 12

kamulu, sulia ru nai nia fatainia ne God nia ada suli kamulu, ka dia na ta maa. ⁸ God saitamana ka fa'o'olosia wele nia ki tafau. Ma dia nao nia si fa'o'olosia 'oe, tama 'oe nao lau wele mamana nia. ⁹ Ma ana kada ne maa kia ki 'i seki laona molagali ne, kera fa'o'olosia kia, ma kulu kai fuusi baita ada. Ka 'urinai laugo, kulu kai alamatainia na Maa kia 'i langi kai fa'o'olosia kia, ma kulu kai too ana maurie firi.

¹⁰ Aia, maa kia ki laona molagali ne, kera fa'o'olosia kia sulia kada tu'u go, sulia na falafala ne kera kwaisae nia lea. Boro ma God fa'o'olosia kia fua nia ka 'adomi kia, ma nia fa'o'olosia kia fua ne kulu ka to 'o'olo laugo dia. ¹¹ Ma ana kada kera fa'o'olosia kia, kulu kai kwaimanatai sulia nia fii kia. Boro ma 'i buri'ana na fa'o'olosilae, kulu saitamana kulu kai too ana aroaroe sulia na abulolaka kai 'o'olo.

Na famanatalae fuana 'adomilana wane famamana ki

¹² Nia ne, mulu ka uu ngasi, ma mulu ka dau ngangata ana famamanae kamulu. ¹³ Ma mulu ka leka sulia na taale 'o'olo, fua ne na wane ne famamanalada ngwatautau, kera si lukasia ana famamanae kera, boro ma na famamanae kera ki kai nikila.

¹⁴ Mulu ka sasi 'uria tolai ana aroaroe fainia wane ki tafau. Ma mulu ka sasi ngangata fua na abulolae kamulu ki ka 'o'olo tafau. Dia na maurilaka nao si 'o'olo, nia 'afitai kulu kai ada to'ona na 'Aofia. ¹⁵ Mulu ka sasi ngangata fua ne nao ta wane amulu si noni'ela ana na kwaiofeie God. Ma nao mulu si alamatainia ta wane ka falia na famamanae kamulu ki, dia ta 'ai be too 'ana fueru bubulo ki ma ka falia na wane ki.

16 Mulu ka adaada lea fua ne nao ta wane kai oee ma kera si manata baita ana God dia sa Iso. Sa Iso ka foli ana na totodae nia na welewane 'i nao 'uria te tiu ana fanga go. 17 Ma kulu saitamana, 'i buri'ana ne nia sasi 'urinai, sa Iso fi doria maa nia ka falea nia. Boroï ma maa nia ka noni'ela ana, ma ka falea lalau na wanefuta nia, sulia nia 'afitai na fuana olitailana ru ki ne nia foli tafau na 'anida, sui boroï 'ana nia ka gwafea maa nia ana na angilae.

18 Na taale 'uria daolae siana God ne kulu leka sulia, nao si usulia na taale ne wane Israel ki 'i nao. Sulia na ru ne kera dao karangia na, kera saitamana adalae to'ona, ma kera ka saitamana samolae to'ona. Sulia 'i senai na fa uo 'i Saenae ne saru ana ere, ma ka rorodoa 'i senai, ma na sasaule ka saule nikila. 19 Ma kera ka rongoa na lingena fa bungu, ma na lingena akwae baita God. Ma ana kada wane nai ki kera rongoa na linge 'i ru nai, kera ka mau, ma kera ka amasi nia fua nia si fata lau. 20 Sulia kera mau 'asiana ana fatae God be 'uri, "Dia ta wane naoma ta ru mauri 'a'ala boroï 'ana ne samo to'ona fa uo ne, mulu ka 'ui fauna leleka nia ka mae."✧ 21 Ma sulia na ru ne kera ada to'oda ki ana kada nai nia kwaifamaui 'asiana, sa Moses boroï ka saea, "Nau ku mau ma ku lelebe 'asiana na."✧

22 Ma kada ne, kulu nao si dao karangia na ru 'urinai. Sulia kulu dao na ana uo 'i Sion, na fere God ne mauri, na fere baita 'i Jerusalem 'i langi. Nia na kula ne konilana molee 'ainsel ki kera to ana. 23 Kulu oku mai fainia wele eteta God ki ne kera eele 'asiana, ma na satada kera kedeā mai 'i langi. Ma kulu ka dao na siana

God ne ketoa wane ki tafau. Ma kulu ka dao laugo siana na mangoda wane lea ki ne God fa'olosida. ²⁴ Ma kulu ka dao siana sa Jesus, na wane ne saungainia na alangaie falu fua kulu fainia God. Ma kulu leka mai 'uria 'abuna ne kera dila akulu, ne kwatea manatalugelae fuaka. Ma nia lea liufia 'abuna sa Abel ne akwa 'uria duumae.

²⁵ Mulu ka rosulia fatalana God. Sulia na wane be kera noni'ela ana rolae sulia God ana fa uo 'i Saenae, kera ngalia na kwaekwae baita. 'Urainai laugo, dia mulu ka noni'ela ana na wane ne fata mai fua kulu fasia 'i langi, mulu kai ngalia na kwaekwae laugo. ²⁶ Ka tau na mai, na molagali gelogelo sulia na lingena fatalana God. Sui ana kada ne, nia ka fata alangai ka 'uri, "Ta kada lau, nau kai geloa na molagali ne fainia 'i langi laugo."✧ ²⁷ Ma na fatae nai, "ta kada lau" ka fatainia God kai geloa na ru ne nia saungainia ki, ma ka lafuda tafau, fua ne na ru ne to tari ki go ne ka ore. ²⁸ Sulia kulu to laona 'Initoe ne kera nao si gelogelo, kulu kai tangoa God, ma kulu kai faeelea God ana fosilana ma fatailana fabaitalae. ²⁹ Sulia God kia, nia saitamana malangisilana wane ki ana ere.

13

Falafala ne faeelea God

¹ Kamulu na wanefuta go ana sa Christ, mulu ka uu ngasi ana kwaimanie fua mulu kwailiu. ² Nao mulu si manata buro ana na kwalolana na wane dao ki. Sulia tani wane kera kwaloa wane ki laona lume kera, boroi ma kera si saitamana

✧ 12:26 Hage 2:6

ne wane be kera 'ainsel ki lalau.✧ ³ Aia, mulu si manata buro laugo ana wane ne kera to laona beu ni kanie ki. Mulu ka ada lea sulida, dia ne mulu to faida laona beu ni kanie. Ma mulu ka 'adomia laugo na wane ne kera too ana 'afitaie ki, dia ne kamulu too laugo ana 'afitaie faida.

⁴ Aia, nia ka lea fua mulu tafau mulu ka fabaita na to okue ana araie. Mulu ka to mamana fuana arai kamulu ki ma 'afe kamulu ki. Sulia God kai kwatea kwaekwae fuana sa ti ne abulolana bilia ma ka oee ana oeelae.

⁵ Aia, mulu ka aluge fasia dorilana na malefo 'oro. Ma mulu ka eele ana te ki ne mulu too ana. Sulia God be saea, "Nao nau si leka fasi kamulu, ma nao nau si noni'ela ani kamulu."

⁶ Sulia 'urinai, kulu kai fata nonira'a 'uri, "Na 'Aofia na ne wane kwai'adomi nau. Sulia ne, nau nao si maungia ta te ne wane ki sasia aku."

⁷ Nao mulu si manata buro lau ana wane fanaonao kamulu ki ne kera famanata kamulu ka sui na ana fatalana God. Mulu ka manata sulia na maurie lea kera ki fainia maelada. Ma mulu ka sasi sulia na fitoe kera ki.

⁸ Sa Jesus Christ toto si tatala. Nia bobola ga 'ana dia 'i roki, ma 'i ta'ena, ma na kada ne si dao 'ua. ⁹ Ma mulu ka to fasia famamanalana na famanatae 'e'ete ki ne nao si mamana. Kwaiofeie God fua kulu ne fanikila na maurilaka. 'Urainai ne ka kwai'adomi akulu, boroi ma rolae sulia na taki ana fanga ki, nao si kwai'adomi go akulu.

¹⁰ Boroi ma wane ne kera 'idufa leka sulia taki Jiu ki ana afafue, nao kera si too ana ta nikilalae fuana ngalilana ru lea ki ne leka mai fasia afafu ana sa Christ. ¹¹ Mulu saitamana, kada ne fui wane Israel kera kwatea afafue sulia kera doria

✧ **13:2** [Jenesis 18:1-8; 19:1-3](#)

na kwaifataboilada fasia na ta'alaе kera ki, na 'inita fataabu ka ngalia mai 'abuna ru mauri 'a'ala ki 'i laona Beu Abu ana "kula abu 'asiana." Aia ma na noni ru ki ne kera afafu ana, kera ka sungia 'i maa fasia laona fere. ¹² Ma nia ne kwate ma sa Jesus boroi ka mae laugo 'i maa ninimana fere 'i Jerusalem, fua ne ka fafalua na wane fasia ta'alaе kera ki ana na 'abuna. ¹³ Nia ne kwate kulu ka leka siana 'i maa ninimana fere 'i Jerusalem fua ne kera ka fa'eke kia dia kera sasia ana sa Jesus. ¹⁴ Sulia laona molagali ne, nao kulu si too ana ta fere ne toto firi. Boroi ma kulu kwaimakwali ana na fere 'i langi ne kai dao mai. ¹⁵ Nia ne, kulu kai tangoa God ana kada ki tafau. Na tangolae nai, nia na afafue kulu fuana God sulia sa Jesus ne kulu saea ana na 'Aofia kia. ¹⁶ Nao mulu si manata buro ana sasi lealae ma na kwai'adomie amulu kwailiu. Sulia na abulolae 'urinai ne nia dia na afafue laugo ne God eele fafia.

¹⁷ Mulu ka rosulia na fanaonao kamulu ki. Kera ada sulia na mangomulu, ma kera kai fulangainia raoe kera ki fuana God. Ma dia mulu rosulia na fatae kera ki, kera kai eele 'asiana fafia na raoe kera ki. Ma dia nao mulu si ro go sulida, kera kai kwaimanatai fafia na raoe kera ki, ma 'afitai kera kai 'adomi kamulu.

¹⁸ Ma mulu ka inau ana folae fua malu. Kalu saitamana ne nao ta ru ta'a go laona abulolamalu, sulia kalu sasi 'uria sasilana ru lea ki ana kada ki tafau. ¹⁹ Ma nau ku gani kamulu, mulu ka foa fuaku, ne God kai olitai 'ali'ali mai aku siamulu.

Na folae

20-21 God taea na 'Aofia kia sa Jesus fasia na mae. Ma sulia na afafue sa Jesus ana maelana, nia ka dia ta wane ne ada sulia na sipsip nia ki. Ma God ka saungainia na alangaie falu ana afafue sa Jesus. Ma na alangaie nai nao si sui. Aia, nau ku foa fua ne God ana aroaroe kai kwatea na ru lea ki tafau ne mulu bobo 'urida ne mulu ka sasia kwaidorie nia. Ma nau ku foa laugo ne sa Jesus Christ kai 'adomi kamulu, ma mulu ka fulia na ru ki ne God eele fafia. Ma kulu kai tangoa sa Jesus Christ toto firi! Iu, nia 'urinai.

Fatae 'isi ki

22 Wanefuta nau ki 'ae, nau ku amasi kamulu fua mulu ka fafurongo mabe fuana fatae ni kwairaduilae nau ki fua mulu. Sulia na kekedee nau, nao si gwala go.

23 Nau ku doria ku farongo kamulu ana na wanefuta kulu sa Timoti nia ru na 'i maa fasia na beu ni kanie. Dia nia dao 'ali'ali mai 'i seki, nau kai talaia mai fai nau fua ka ada to'omu.

24 Mulu ka kwatea fata lealae kalu fuana wane fanaonao kamulu ki tafau, ma fuada wane God ki tafau ne kera to fai kamulu. Na wanefuta kia ki fasia 'i Itali, kera kwatea laugo fata lealae kera ki fua mulu.

25 Nau ku foa fua kwaiofeie God kai to fai kamulu tafau.

Farongoe Lea Ana Fataleka
The New Testament in the Fataleka language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Fataleka

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fataleka

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

38b15013-8e25-506e-87f4-209b1cab49c2